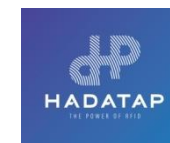

Wikiteka – Ogólnopolski Program Rozwoju Kompetencji Liderkich Nauczycieli/lek Bibliotekarzy/rek, czyli o nowym paradygmacie zawodu nauczyciela/kli bibliotekarza/ki

Wioletta Matusiak
Stowarzyszenie Wikimedia Polska

Paulina Sobiesiak-Penszko

„Podcięte skrzydła”

SYTUACJA, WYZWANIA I POTENCJAŁ
BIBLIOTEKAREK I BIBLIOTEKARZY
ORAZ BIBLIOTEK SZKOLNYCH

Pytania jakie zadaliśmy, koncentrowały się wokół

możliwości,

jakie może stworzyć biblioteczna przestrzeń
i bibliotekarz/bibliotekarka

by przyczyniać się do rozwijania pasji i zainteresowań
uczniów oraz

**wyrównywać ich szanse
edukacyjne.**

Biblioteki szkolne pełnią wiele funkcji.

Zajmują się nie tylko promocją czytelnictwa czy wypożyczaniem książek

Pełnią rolę

centrów informacji.

Biblioteki szkolne są miejscem

pracy samodzielnej
i zespołowej uczniów i uczennic.

Pracownicy i pracownice bibliotek szkolnych

wspierają nauczycieli

w przygotowaniu do zajęć i prowadzeniu działalności dydaktycznej.

W bibliotekach szkolnych prowadzone są
działania kulturalne
o różnym charakterze.

Organizowane są spotkania, festyny i obchody świąt.

Biblioteki szkolne są też **poradnią**
dla dzieci i młodzieży,

oraz miejscem, gdzie spędza się **czas wolny**
przed lekcjami i po lekcjach.

Często są im dodatkowo nakładane zadania, takie jak bycie
światlicą.

Bibliotekarze **nieodpłatnie** w ramach swojego
czasu pracy zastępują też nieobecnych
nauczycieli i nauczycielki.

Mimo wielu zadań i ról, jakie pełnią biblioteki, są to miejsca
marginalizowane w strukturach szkół,
systemie edukacji i **niedoceniane** przez
społeczeństwo.

Niedocenienie roli pełnionej przez biblioteki, bibliotekarzy i bibliotekarki jest jednym z powodów niedostrzeżenia zarówno ich potrzeb, jak i **potencjału.**

Siłą i najważniejszą mocną stroną bibliotek szkolnych są ich
pracownicy i pracowniczki.

To ich kreatywność i zaangażowanie decydują głównie
o obecnym potencjale tych instytucji.

Biblioteki szkolne nie mają na stałe wydzielonych środków w budżetach szkół, co utrudnia im planowanie działań.

35% bibliotekarzy uważa, że środki, którymi dysponują zmniejszyły się w ostatnich 5 latach.

Funduszy nie wystarcza im często nie tylko na prowadzenie działalności, ale także zakup nowych książek niezbędnych dla przyciągnięcia uwagi i pokonania kryzysu czytelniczego wśród dzieci i młodzieży

Bardzo zróżnicowana jest sytuacja bibliotek pod względem pomieszczeń i przestrzeni, jaką dysponują.

40% bibliotekarzy i bibliotekarek zwraca uwagę na niewystarczającą ilość miejsca, którą dysponują, co w dużym stopniu determinuje możliwości związane z prowadzeniem przez nich działań.

Biblioteki nie mają dużych zasobów służących wykorzystaniu technologii informacyjnych i komunikacyjnych (TIK) w ich pracy.

Głównym sprzętem, którym dysponują są komputery, drukarki, głośniki i skanery. **Nie jest on wystarczający,** by biblioteki szkolne mogły pełnić funkcję multimedialnych centrów informacji.

Bibliotekarze wysoko oceniają swoje kompetencje cyfrowe.

Ponad **90%** deklaruje radzenie sobie z wykonywaniem podstawowych zadań (np. przesyłanie plików, zakładanie konta mailowego).

Ponad **80%** umie przygotować prezentacje i korzystać z otwartych zasobów edukacyjnych.

75% wie, jak przygotować w bibliotece zajęcia, które wymagają od uczniów skorzystania z TIK.

Około **60%** radzi też sobie z trudniejszymi zadaniami, jak tworzenie i przeprowadzanie ankiet lub samodzielne tworzenie grafik.

Bibliotekarze i bibliotekarki znają metody TIK angażujące uczniów takie jak: metoda projektu, escape room, odwrócona klasa/lekcja i grywalizacja. Stosunkowo **rzadko** jednak ich używają.

Najważniejszą kompetencją cyfrową, którą chcieliby rozwijać bibliotekarze jest **samodzielne tworzenie materiałów cyfrowych** – wskazało na nią **58%** badanych.

Bibliotekarze i bibliotekarki mają **spójną wizję** tego, jak powinna funkcjonować biblioteka szkolna przyszłości.

To miejsce, które **łączy** to, co tradycyjne z nowoczesnością i cyfrowym światem.

Pełni wiele funkcji dla całej społeczności: promuje czytelnictwo, prowadzi działalność kulturalną, dostarcza wiedzy i informacji, przyciąga i angażuje dzieci i młodzież, inspirowa, prowadzi edukację cyfrową.

Ich realizacja wymaga jednak rozwiązania problemów systemowych, w tym przede wszystkim uwypuklenia roli biblioteki w strukturze szkoły, zapewnienia jej wystarczających zasobów kadrowych i finansowych oraz odpowiedniej przestrzeni.

WIKITEKA

Ogólnopolski Program
Rozwoju Kompetencji
Liderskich Nauczycieli
Bibliotekarzy
i Nauczycielek
Bibliotekarek

Harmonogram działań - Wikiteka

Maj – czerwiec - nabór do programu

Szkolenie stacjonarne (3 dni)

Kurs online (3 miesiące)

Realizacja projektu społecznego z uczniami (2 semestr roku szkolnego)

Wyzwania edukacji w XXI wieku

Powiedzieć, że świat się zmienia, to za mało.

Świat galopuje.

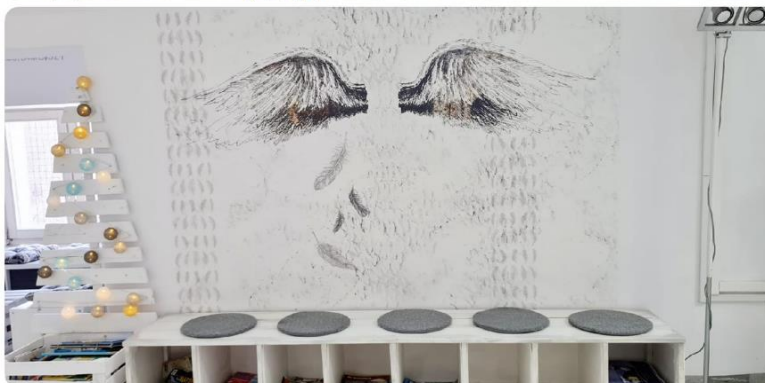
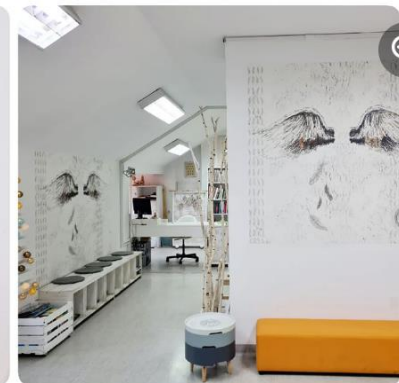
Jeżeli szkoła ma za nim nadążyć, musimy przemyśleć po co i czym jest szkoła.

W Wikimedia Polska, realizując program WIKITEKA mówimy o
tworzeniu przestrzeni do uczenia się.

Co mamy na myśli?

Przestrzeń fizyczną i architektoniczną
Przestrzeń wirtualną i technologiczną
Przestrzeń społeczną i kulturową

Przestrzeń fizyczna i architektoniczna

Przestrzeń wirtualna i technologiczna

**... wyobraź sobie świat,
w którym każdy człowiek
ma dostęp do sumy
ludzkiej wiedzy ...**

Przestrzeń wirtualna i technologiczna

Oto tworzymy i otrzymujemy ogromny zasób wiedzy nieustannie uzupełnianej, odświeżanej i demokratycznie dostępnej, praktycznie z każdego miejsca na Ziemi.

~Olga Tokarczuk o Wikipedii

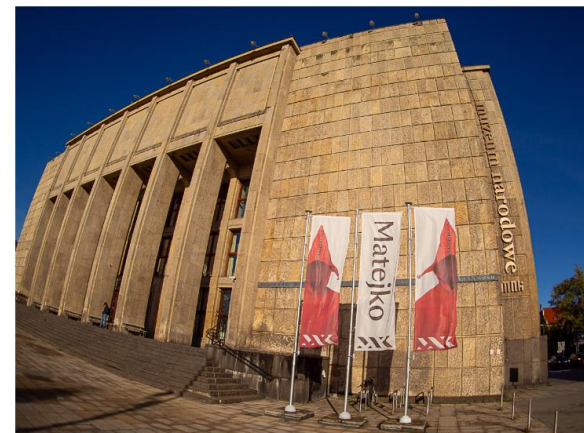
Przestrzeń społeczna i kulturowa

Zobacz, jak było na pierwszym spotkaniu grupy edycyjnej WikiMatejko i poznaj daty kolejnych wydarzeń!

wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Wikimatejko to adres, pod którym można na bieżąco śledzić postępy działań prowadzonych w ramach współpracy Muzeum Narodowego w Krakowie i Wikimedia Polska. Akcja edycyjna WikiMatejko rozpoczęła się 28 października 2023 roku. Kolejne dwa miesiące to czas pracy nad podjętym tematem - tworzenie, rozbudowa i ulepszanie treści dotyczących twórczości artysty i powiązanych z nim zabytkowych przedmiotów, miejsc, historii.

Do udziału w akcji WikiMatejko zapraszamy doświadczonych wikipedystów i wikipedystki, ale także osoby, które dotąd nie próbowały swoich sił w edytowaniu artykułów w Wikipedii. W ramach projektu planowany jest cykl spotkań online, podczas których chcemy się szkolić i inspirować. Pierwsze spotkania online odbędą się już w drugim tygodniu listopada: 7.11 i 9.11. W grudniu planowane są szkolenia, podczas których dowiemy się więcej o tłumaczeniach artykułów w Wiki (13.12), tworzeniu i edytowaniu wikidanych (14.12) oraz o tworzeniu otwartych zasobów edukacyjnych (19.11).

Tworząc treści w Wikipedii, wspierasz rozwój największej, bezpłatnej i demokratycznej bazy wiedzy. Różnicowane zadania, z którymi mierzą się uczestniczki i uczestnicy projektu to również na rozwinięcie Twoich cyfrowych umiejętności - sprawdź to! Aby dołączyć do akcji i być na

Iwona Pietrzak-Płachta. Z wykształcenia bibliotekoznawca. Z zamiłowania bibliotekarz szkolny. W zawodzie od 21 lat. Jestem pomysłodawczynią zamiany biblioteki szkolnej ZSP w Pliszczynie w **Wypożyczalnię Skrzydeł**.

Ze swoją biblioteką uhonorowana w 2022 r. **nagrodą im. Janusza Korczaka**, za stworzenie w podlubelskiej szkole wyjątkowej biblioteki i centrum szkolnego życia oraz wdrażanie korczakowskich idei; **nagrodą Lubelskiego Kuratora Oświaty** za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz nominowana do tytułu **Nauczyciel Roku 2022**.

Wielokrotna laureatka konkursu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „**Mistrz Promocji Czytelnictwa**”. Wyróżniona **nagrodą Wójta Gminy Wólka** dla osób, których działalność wspiera mieszkańców i przyczynia się do rozwoju gminy.

Trenerka podczas projektu Wikiteka dla bibliotek szkolnych realizowanego w programie Wikiszkoła przez Stowarzyszenie Wikimedia Polska.

Propagatorka budowania marki i identyfikacji wizualnej bibliotek szkolnych.

Dzielę się swoimi pomysłami na czytanie podczas konferencji i spotkań metodycznych dla bibliotekarzy i humanistów. Publikuję. Zamiast książek wypożyczam skrzydła, na których szybuję ze swoimi czytelnikami do książkowych krain i dmucham w skrzydła dziecięcych potencjałów. Obalam stereotypy o statycznym charakterze czytania. Potrafię sprawić, że dzieci o różnych

To my, **PANIE Z BIBLIOTEKI**,
czyli - **Justyna Rudomina i Monika Jabłuszewska** -
od pięciu lat nierozłączny radosny duet bibliotekarek
ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Suchym Lesie.

Jesteśmy blogerkami, aktywnie działamy też na Instagramie, Facebooku
i YouTube. Jako trenerki Szkoły Ćwiczeń w Suchym Lesie inspirujemy
nauczycieli do tego, by nowatorsko pracować z uczniami, przekonując, że
czytanie ma moc, a książka jest dobra na wszystko. Naszą pasją jest
promocja czytelnictwa, a prawdziwie uwielbiamy te momenty, gdy
biblioteka wypełniona jest czytelnikami. Możesz spotkać nas na górskich
szlakach, nadmorskich plażach i podczas spontanicznych podróży
literackich.

Nasza biblioteka "**Centrum Wszystkiego**" była kilkakrotnie nagradzana w
ogólnopolskich konkursach Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich:

2021 i 2022 - **Mistrz Promocji Czytelnictwa** (wyróżnienia)
2022 - **najciekawsze wydarzenie Tygodnia Bibliotek** (wyróżnienie)

W lipcu 2022 roku otrzymałyśmy także
"**małego Zwyrtałę**" za najciekawszy pomysł promujący czytanie.

DEBATA

CZY ZAWÓD BIBLIOTEKARKI
JEST ZAWODEM PRZYSZŁOŚCI?

Izabela Zwierzchlewska

Tomasz Gruszkowski

Małgorzata Trąmpczyńska

Agnieszka Chrzęszcz

Aleksandra Czerwertyńska

Współpraca z czytelnikami w ramach projektu "Pod hasłem"

Znajdźmy
wspólny
język!

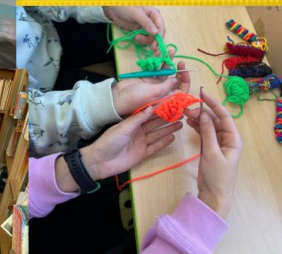
Izabela Zwierzchlewska - Biblioteka Szkolna Zespołu Szkół w Kłęce
Bibliotekę traktuję jako „magiczne miejsce”, gdzie Czytelnik oprócz lektur może znaleźć przestrzeń wspierającą jego rozwój emocjonalny i intelektualny.
Tu może aktywnie korzystać z jej „dobrostanu” – spotkań, akcji, innowacji i projektów.
Jestem zwolenniczką oceniania kształtującego, kinezylogii edukacyjnej i mindfulness.
Aktywnie zdobywam wiedzę i chętnie się nią dzielę z innymi.
Staram się przetamywać schematy, lubię zespołowo wypracowywać rozwiązania.
Wyzwanie pracy on-line potraktowałam jako okazję do „innej” promocji czytelnictwa i pokazania Czytelnikom, że w Bibliotece – można więcej!

Magdalena Zybura- bibliotekarka w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 5 w Gdańsku

W zawodzie nauczyciela od 24 lat, od 5 bibliotekarka. Nie zamieniłabym tej pracy na żadną inną. Jestem pasjonatką pracy projektowej, włączania dzieci i młodzieży do działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego. Byłam opiekunem miejskich projektów grantowych dla młodzieży w naszej szkole: **Bajkowe potyczki, Włóczkowi Pożeracze Smutków, Mikołajkowa Noc w Bibliotece**. Promuję czytelnictwo, ale i uczniowskie talenty. Łączę analogowe i cyfrowe metody pracy. Szkolę nauczycieli i uczniów z wykorzystywania TIK na zajęciach. Jestem **Ambasadorem Wakelet**. Zdobyłam też tytuł **Microsoft Innovative Educator Expert (MIEE)** na lata 2021-22. Jestem szkolnym koordynatorem **Laboratoriów Przyszłości**,

Anna Kosobudzka – Biblioteka Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaworznie.

W zawodzie nauczyciela od 27 lat. Jestem Nauczycielką Zwolnionych z Teorii, romanistką, nauczycielem w zawodzie Technik Reklamy i bibliotekarką. Moją pasją są projekty społeczne realizowane z młodzieżą, których jestem organizatorką i współorganizatorką w szkole.

Najbardziej znane to: „Poczytaj mi bajeczkę” i „Uwalniamy książki z półek” w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, „Sober Heads”, „Don't Waste”, „ToSamoŻycie” w ramach olimpiady ZWZT, „Biała wstążka w CKZiU” i ostatni „Cyber Pain” we współpracy z **Agnieszka Kozub**, która dołączyła do mnie w tym roku szkolnym.

Obie lubimy wyzwania i nowe technologie, dlatego zgłosiłyśmy naszą szkołę do pilotażowego projektu Wikiteka.

Bo nasza biblioteka to dobre miejsce dla człowieka 😊

Sylwia Szarwark od 3 lat nauczyciel bibliotekarz.

Po 19 latach pracy w MBP w Sosnowcu rozpoczęłam nową przygodę w bibliotece Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 w Sosnowcu.

Jest to moje miejsce na Ziemi, w którym mogę rozwijać talenty swoich uczniów, daję wsparcie uczniom z niepełnosprawnością Inteligektualną i ruchową. Łączę mój wolontariat w Fundacji Dr Clown z pracą zawodową.

Praca projektowa, otwartość na nowych czytelników, technologie cyfrowe, rozwijanie pasji oraz zainteresowań czytelniczych, promowanie postaw proekologicznych to cele, które wytyczyłam sobie na kolejne lata.

Obecnie uczestniczę m.in. w projekcie **Wikiteka** w ramach Programu **Wikiszkola**, w inicjatywie **Nauczyciele Szyją Dobro** dla Psychiatrii Dziecięcej oraz **Czytam z klasą: lekturki spod chmurki**.

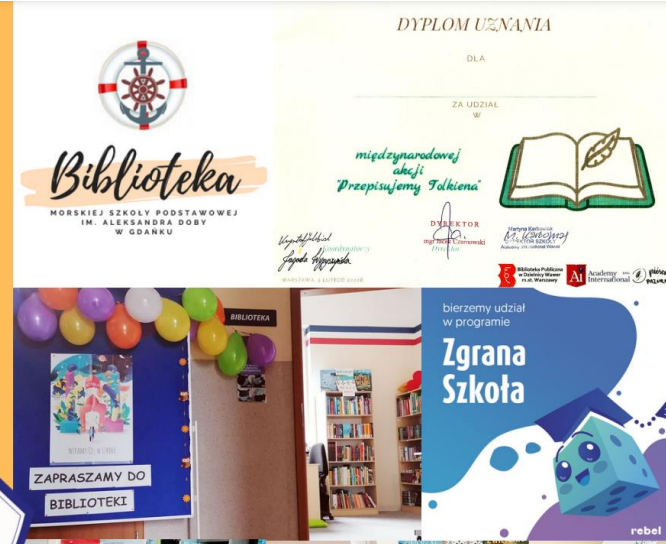

Katarzyna Paliga
Ja....
**Kobieta, Matka, Żona i co najważniejsze BIBLIOTEKARKA :)
Jak o sobie myślę- to trudno znaleźć mi początek.
Choć myślę o sobie dość dobrze-bo kocham to co robię.**
**Biblioteka szkolna jest zazwyczaj miejscem pierwszego, samodzielnego kontaktu dziecka z książką, Musimy sprawić, by to miejsce zapadło w pamięć, by dobrze się kojarzyło.
I to próbuję robić każdego dnia.**
**Czasem czuję się jak człowiek do zadań specjalnych: taka mała orkiestra.
Pozytywnie zakręcona. Czasem mówią o mnie powsinoga. Często muszę sama siebie dyscyplinować. Powiedzieć STOP-więcej nie robisz, bo braknie czasu.**
Ponadto jestem koordynatorem i inicjatorem wielu działań w mojej szkole: Akcja-Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania , Przerwa na czytanie , Wielka Liga Czytelników, Szkolny Mistrz Pięknego Czytania, Konkurs Z książką mi zawsze po drodze, Konkurs "Z kotem mi do twarzy", Szkolny Mistrz Ortografii, Czytanie na polanie.
Od lat tworzę innowacje pedagogiczne dotyczące edukacji globalnej z wykorzystaniem teatrzyku kamishibai, Prowadzę zajęcia z Picture Bookami . Opiekuję się pierwszym w moim mieście Szkolnym Ogrodem Edukacyjnym. Prowadzę akcję włączającą młodzież do życia z seniorami .
Zdarza mi się publikować w czasopismach branżowych: Biblioteka w szkole, Dialogi biblioteczne.
**Prowadzę szkolenie dla innych nauczycieli. To dużo i mało.
Taka właśnie jestem - Katarzyna Paliga**

Monika Przystał i Biblioteka Morskiej Szkoły Podstawowej im. Aleksandra Doby w Gdańsku.
Z wykształcenia: Anglistka i Pedagog Medialny, Bibliotekarka z powołania. Moja biblioteka to bijące serce mojej szkoły. Przelewam swoją pasję do książek na dzieci. Bierzymy udział w licznych projektach m.in. Wikiszkoła, Zgrana Szkoła czy Przepisujemy Tolkiena. Moje działania doceniono jako Biblioteczne Inicjatywy Biblioteki w szkole. Zachęcam uczniów do tworzenia własnych "książek" i udostępniam je w bibliotece. Edukuję z zakresu dobrych cyfrowych praktyk. Kolekcjonuję książki o książkach i bibliotekach.

Podziękowanie

dla Pani
Moniki Przystał
 za wystąpienie na temat:
Biblioteka Otwarta na dobre (cyfrowe) praktyki

podczas webinarium zorganizowanego
 przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku
 dla nauczycieli bibliotekarzy
 szkół i placówek województwa pomorskiego

TWÓRZMY RAZEM
TAKIE BIBLIOTEKI,
W KTÓRYCH
WSZYSTKO SIĘ ZACZYNA!

do świata wolnej wiedzy i twórzmy razem takie biblioteki, w których wszystko się z

Dziękuję za uwagę

Wioletta Matusiak

Stowarzyszenie Wikimedia Polska
wioletta.matusiak@wikimedia.pl

